

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 25.

Lýsingaprisur fyri petittreglu: 30 oyr. á forsiðuni, 20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 20. juni 1933.

Kostar kr. 1.50 fjóðringsárið. — Porto. Blaðið verður bílagt á posthósinum, brévsavnarstøðum og skrivstovuni. Telf. 143.

7. árg.

Tíðindi úr Keypmannahavn.

Skúlaembætisprógv (cand. mag.) er tíkið av frúnni Elisabeth Rasmussen úr Klakksvík og Thomas Nygaard av Eiði. Juridisk embætisprógv (cand. jur.) av Tryggva Samuelsen úr Fuglafirði.

Kand. teol. Zakarias Brimnes av Stykkinum er kallaður til sóknaprest í Vaalse á Fálster.

Ellisrentulógin.

Vit hava liggjandi frammanfyri okkum hina nýggju lógina um ellisstudning. Hon er ikki long, hon fyllir fyra síður, men tað tekur meiri enn fyra tímar at skilja hana. —

Við henni fylgir tí ein vegleiðing uppá tiggju síður: »Vegleiðing for de færøske Kommuner med Hensyn til Gennemførelsen af Lov for Færrerne Nr. 104 af 31. Marts 1933 om Aldersrente». Henda vegleiðing er sera neyðturvulig, tí ein lóg er næstan altíð tung at skilja, og óhugsandi er, at tey ymisligu bygðastýrir eru for fyrri at tyða hana. —

Ja, nú hava vit fingið eina ellisrentulóg, og nú er at kanna eftir, um hon er tíðarhóskandi, so hon verður ein trygd fyri tey gomlu, um hon er eitt socialt framstíg og um tann maður ella teir menn, sum hava verið okkara, *Forøyingars*, talsmenn á tingi, hava gjørt sína pliktan. Talan er um, hvussuleiðis teirra sociala hugsan hevur verið, teirra menniskjansliga sinnalag. — Hava teir arbeitt undir einari nivan, einari kúgan, völd av okkara kommunalu armóð, eru teir sakasleysir, og vil mugu ikki leggja nakra ábyrgd á teir; men er hetta ikki, so hava fyrst okkara lógtingsmenn og síðan okkara menn á danatingi eina stóra ábyrgd og skyld, so stóra, at hon ikki botist aftur. —

Vit hava beint nú fingið í hendi báðar lóginar: Ellisrentulógina dansku og vanskeplingin av henni, galdandi fyri Foroyar, sum setast skal í gildi 1. juli í ár, og sammela vit tær, siggja vit millum annað, at her hjá okkum er lógin eins á smábygdum og í Havn og teim stóru plássum, har dyrt er at liva. Hin danska lógin hevur stóran mun millum Keypmannahavn, *keypstaðirnar* og *landsbygdina*. Ein munur er eisini, sum vit ikki duga at siga er góður ella ikki: Í Danmark er aldurin settur til 65 ár, meðan 60 ár her gevur rætt til ellisrentu.

Sammetingin millum ellispen-

ingin her og í Danmark, sum vit her bera fram, við at prenta

grein 5 í hvørjari lóg, sær so leiðis út:

Í Føroyum:

Aldersrenten udredes med et fast aarligt Beløb, jfr. dog Bestemmelserne i § 7, saaledes:

Til Ægtepar, hvoraf begge er fyldt 60 Aar	200 Kr. aarlig
Beløbene forhøjes ved Opsættelse med Begerings Indgivelse til den ældste Ægtefælles fyldte	
65 Aar til	300 — —
70 — —	400 — —
Til enlige Personer samt Ægtepar, hvoraf kun den ene er fyldt 60 Aar	100 — —
Forhøjes ved Opsættelse til det fyldte	
65 Aar til	150 — —
70 — —	200 — —

Ved den yngste Ægtefælles Opnaaelse af 60 Aars Alderen drager Kommunalbestyrelsen Omsorg for, at den Ægteparret tilkommende Aldersrente fastsættes efter de for Ægtepar, hvor begge er fyldt 60 Aar, gældende Regler.

Afgaar en Rentenyder, der er gift, ved Døden, fastsættes den efterlevendes faste aarlige Rente efter den Alder, den ældste af Ægtefællerne havde, da de begyndte at oppebære Aldersrente, for saa vidt den prægedende ved den anden Ægtefælles Død i øvrigt opfylder Betingelserne for at nyde Aldersrente.

Tilsvarende Regler gælder, naar Ægteskabet opløses ved Skilsmisse, eller et Ægtepar opnaar Separation, eller dets Samliv er ophævet, uden at der foreligger nogen Sandsynlighed for, at det indenfor en overskuelig Fremtid paa ny vil blive genoptaget. Hvorvidt Samlivet paa den anførte Maade er ophævet, afgøres af den kommunale Myndighed i vedkommende Ægtefælles Opholdskommune.

Í Danmark:

	I København, paa Frederiksberg og i Gentofte Kommuner.	I Købstæderne og Marstal.	I Flækkerne og Landkommunerne.
Til Ægtepar, hvoraf begge er fyldt 65 Aar	Aarlig Kr. 1008	Aarlig Kr. 804	Aarlig Kr. 600
Beløbene forhøjes ved Opsættelse med Begerings Indgivelse til den ældste Ægtefælles fyldte			
66de Aar til	1104	882	660
67de — —	1200	960	720
68de — — og derefter	1296	1038	780
Til enlige Mænd samt Ægtepar, hvoraf kun Manden er fyldt 65 Aar	678	540	402
Forhøjes, jfr. ovenfor, ved Opsættelse til det fyldte			
66de Aar til	744	594	444
67de — —	810	648	486
68de — — og derefter	876	702	528
Til enlige Kvinder samt Ægtepar, hvoraf kun Hustruen er fyldt 65 Aar	642	510	378
Forhøjes, jfr. ovenfor, ved Opsættelse til det fyldte			
66de Aar til	708	564	420
67de — —	774	618	462
68de — — og derefter	840	672	504

Vit vilja í fyrsta blaðið venda aftur til hetta mál.

A. C. Meyer.

Hin gitni danski socialdemokraturin A. C. Meyer fyllti nú ein dagin, sum vit søgdu frá, 75 ár, og samstundis kemur úr hansara hondum eitt nýtt yrkingasavn.

Nøkur menniskju hava tað lindi altíð at virka, ikki at »leggja upp», og til tað slagði hoyrir A. C. Meyer. Hann var

væl kendur av øllum teimum eldru, bæði í skrift og talu, á politiskum fundum og í bløðunum; tí tann heita politiska týðin 1884—86 sendi eisini sínar býlgjur higur upp til okkara.

Vit prenta upp aftur nakað av tí, sum hann á 75 ára føðingadegi sínum sigur við ein danskan blaðskrivara, ið vitjar hann:

— Jeg digter stadig, siger

Meyer, nú har jeg jo Tid til det igen, og det har voldt mig stor Glæde at beskæftige mig med Emner, som jeg følte mig inspireret af. Flere af Digterne er skrevet for ganske nylig og de fleste i alt Fald efter 70 Aarsdagen. Nogle af dem beskæftiger sig til en vis Grad med religiøse Tanker, dog uden Hensyn til Teorier og Dogmer. Hvis det overrasker nogen at høre, vil jeg alligevel sige, at jeg er ikke anderledes, end jeg altid har været. Jeg er lige saa lidt Tvivler som Troende.

— *Savner De ikke Rigsdagsarbejdet?*

— Joe, sommetider, og det kan vel heller ikke undgaas, naar man i 37½ Aar har kommet der hver Dag. Men jeg havde forlængst besluttet at gaa, og mine fysiske Svagheder har ogsaa berettiget mig til at trække mig tilbage, for naar man paa-tager sig et Mandat, maa man ogsaa kunne udføre Arbejdet.

Mest af alt har jeg følt mig knyttet til Journalistikken, og i Anciennitet er jeg ogsaa Danmarks ældste Journalist, nemlig fra September 84. Jeg husker endnu levende den Dag for 49 Aar siden, da gamle Wiinblad, som jeg havde sendt Bidrag til, sendte Bud og bad mig komme hen paa Bladet. Jeg fløj paa Haabets Vinger og med bævende Hjerter op paa den lille Redaktion.

— *Og De blev ikke skuffet?*

— Det blev den skønneste Dag i mit Liv. Wiinblad spurgte mig ud om mine Arbejdsforhold som Stukkator og Maskinarbejder og sagde: — Vi vil gerne knytte Dig til Bladet paa Vilkaar, som ikke er ringere. Du kan faa 30 Kr. om Ugen. Og P. Knudsen, der var med, spurgte, om jeg kunde paa-tage mig Agitation i Provinsen; jeg rankede mig og sagde Ja, og 28. September 1884 blev jeg sendt til mit første Møde. Jeg var altsaa baade Journalist og Agitator og elskede begge Egen-skaber; men Journalistikken fængslede dog mest mit digteriske Gemyt, den gav mig mest Spillerum, og jeg skrev ogsaa meget, meget, baade Prosa og Poesi. Som Agitator satte jeg i den Tid særlig ind paa Forholdene paa det sociale Omraade og talte navnlig om Fattiganstalterne, som var rædselsfulde. Vi krævede en Socialreform, saadan en som vi nu har faaet gennem Steinckes aarelange Slid. Det er ejendommeligt at tænke paa, naar man som jeg har hørt Venstremanden Chr. Ravn sige, at saadan en kunde man jo lave paa 10 Minuter.

— *Troede man ikke den Gang, at det socialistiske Samfund kun laa nogle ganske faa Aar fremme i Tiden?*

— Mange Arbejdere mente det vel nok, og en Agitator maa jo altid have en vis næsten religiøs Tro, hvis han skal begejstre og vinde sine Tilhørere, og den Gang talte vi jo ogsaa ofte netop om Socialismens Evangelium. Forresten har jeg aldrig talt meget om Socialismens en-

delige afsluttende Maal; ogsaa den er jo kun et Led i Samfundets stadige Udvikling mod højere Former.

— *Hvordan ser De paa Arbejderbevægelsen i vore Dage?*

— Jeg har altid gjort mig klart, at i samme Grad, som Socialdemokratiet vinder frem, i samme Grad vokser Modstandernes Frygt, og de tager saa alle Midler i Brug. Det er en absolut Misforstaaelse at tro, at vor Kamp bliver lettere efter de mange Sejre — tværtimod, for hver Dag bliver den sværere!

— *Var Begejstringen større i Deres Ungdom?*

— Det var jo en Opgangens Tid, og det kan ikke undgaa at virke løftende og ildnende. Fra 84 til 1900 oplevede vi vore første store Fremstød, og for os, der stod midt i det, var det som en Aabenbaring at se, hvorledes vore Tanker, Idéer og Arbejde bar Frugt. Naa, efterhaanden tog Agitationen og senere Rigsdagen mere og mere af min Tid, og forresten er jeg lige til den sidste Tid blevet sendt Pokker i Vold med kort Varsel, naar Partikontoret paa en Studs skulde have en Mand ud; men jeg har aldrig beklaget mig, for det viste jo, at man horte til de Unge.

Jeg er ogsaa en stor Naturelsker og Friluftsmenneske. Jeg var glædest, naar jeg kunde vandre med mine Sangere i Skov og Mark, og sad jeg inde, var det for at skrive om Landets Skønhed. Musik og Sang har været min store Kærlighed.

— *Ligger Kunst og Politik ikke hinanden fjernt?*

— Nej, tværtimod! Ret beset skal Politik jo være det store Middel til at bringe den samme aandelige Glæde ind i Tilværelsen som Politiken. Det er dog en Forudsætning for, at Kunstglæden kan opstaa, at Folk har det daglige Brød.

— *Idrætsmand har De ogsaa overkommet at være!*

— Nu lyder det helt utroligt, at Idrætten trængte til Forkæmpere; men da jeg i 80'erne gav mig til at tale Sportsens Sag, var der megen Modstand at overvinde. Men jeg er glad for, at jeg gjorde et Arbejde for Idræt og Gymnastik, skønt noget har Sporten jo nok udartet, Boksning kan mange f. Eks. ikke lide.

— *Hvordan fandt De paa at blive Afholdsmænd?*

— Det var efter et Møde, hvor jeg diskuterede med en Afholdstaler, og jeg sagde, at det var ikke Spiritusen, der fremkaldte Nøden blandt Arbejderne, for selv om den hjalp med, saa var Hovedaarsagen dog Samfundsforholdene. Efter Mødet satte jeg mig ved et Bord og forlangte en Bajer, og mens jeg drak den, tænkte jeg paa, at Afholdheden jo i hvert Fald kunde hjælpe, og hvis jeg havde den Opfattelse, maatte jeg da selv være afholdende; jeg forsogte nogle Maanedre, og da det bekom mig vel, fortsatte jeg, og det har styrket min Fysik betydeligt gennem Aarene. Forbuds-